

ΜΑΡΚΟ ΜΑΛΒΑΛΑΝΤΙ

Παρτίδα για πέντε

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
Δήμητρα Δότση

ΚΑΛΕΝΤΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Στον παππού και στη γιαγιά μου

*Caminante, son tus huellas
el camino, y nada más;
caminante, no hay camino,
se hace camino al andar.*

*Διαβάτη, τα ίχνη σου είναι
μόνο ο δρόμος και τίποτε άλλο.
Διαβάτη, δεν υπάρχει δρόμος,
ο δρόμος γίνεται βαδίζοντας.*

ANTONIO ΜΑΤΣΑΔΟ*

* Antonio Machado, *Cantares*, μτφρ. Βασίλης Λαλιώτης, Ποιείν
- Επιθεώρηση Ποιητικής Τέχνης. (Σ.τ.Μ.)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όταν τα πόδια σου δε σε κρατάνε πια, όταν ανάβεις άλλο ένα τσιγάρο για να σκοτώσεις πέντε λεπτά ακόμα, παρότι σε καίει ο λαιμός σου και το στόμα σου έχει στεγνώσει σαν να 'χεις καταπιεί στουπί, κι ύστερα ανάβουν και οι υπόλοιποι τσιγάρο και κάθονται λίγο ακόμα, τέλος πάντων, όταν συμβαίνουν όλα αυτά, είναι πράγματι ώρα να πας για ύπνο.

Ήταν τέσσερις και δέκα τα ξημερώματα, μέσα Αυγούστου, και τρεις νεαροί στέκονταν δίπλα σ' ένα πράσινο Nissan Micra. Είχαν πιει όλοι τους πάνω από το επιτρεπτό όριο – ο οδηγός του Micra περισσότερο από τους υπόλοιπους. Και τώρα οι υπόλοιποι έψαχναν τρόπο να τον πείσουν να μην οδηγήσει.

«Θα σε πάω εγώ σπίτι», είπε ο πιο κοντός από τους τρεις, που είχε ξυρίσει σχεδόν γουλί το κεφάλι του εκτός από την κορυφή του κρανίου του, κάτι που τον έκανε να μοιάζει με φοίνικα. «Άσε εδώ το αμάξι και θα σε πάω εγώ».

Ο άλλος νεαρός προσπαθούσε να αρνηθεί. Μόλις είχε βγει από το κλαμπ και παρότι στο αίμα του έρεαν ποσοστά αλκοόλ άνεργου Ρώσου και στον

εγκέφαλό του αναβόσβηναν φωτάκια που τον εμπόδιζαν να σκεφτεί, πάλευε να εκθέσει τα επιχειρήματά του.

«Άκου να δεις, αν ο πατέρας μου πάρει χαμπάρι ότι παράτησα το αυτοκίνητο και γύρισα μαζί σου, θα μου πει “Ήρθες σπίτι σκνίπα” και θα με πηδήξει. Δεν είναι κάνας ηλίθιος».

«Αν ο πατέρας σου δει ότι γύρισες σπίτι σ’ αυτή την κατάσταση», επέμεινε ο Φοινικοκέφαλος, «θα πηδήξει εσένα γιατί γύρισες σπίτι μόνος σου κι εμένα γιατί δε σε γύρισα εγώ σηκωτό, αυτά για αρχή...»

«Όχι, όχι, θα γυρίσω μόνος μου. Μην ανησυχείς. Θα τα καταφέρω».

«Καλά, εσύ δεν του λες τίποτα;» ρώτησε αγχωμένος ο Φοινικοκέφαλος το τρίτο μέλος της παρέας, που εκείνο το βράδυ είχε πάει στο κομμωτήριο και είχε απαιτήσει –προφανώς πεισματικά και αποτελεσματικά– να βγει από κει μέσα με κίτρινο μαλλί σαν καλαμπόκι, στολισμένο με μοβ ανταύγειες σαν πανκ λεοπάρ. Βλέμμα αγελάδας κι ένα μισάνοιχτο στόμα συμπλήρωναν τέλεια την εμφάνισή του.

«Αν νομίζει ότι θα τα καταφέρει, δικό του πρόβλημα», τόνισε.

«Καλά, βρε τούβλο, δεν το βλέπεις πως ύστερα από δέκα μέτρα θα στουκάρει σε κάνα δέντρο;»

«Λοιπόν, εγώ την κάνω. Αν δω ότι δεν μπορώ, θα σε πάρω στο κινητό να ’ρθεις να με μαζέψεις».

Ο Φοινικοκέφαλος κοίταξε τον φίλο του με το

ύφος εκείνου που σκέφτεται «άμα κάποιος είναι μαλάκας, πάει και τελειώσε», αλλά πήρε σαν απάντηση ένα ακόμη πιο κενό βλέμμα που έλεγε «Εμένα δε μου καίγεται καρφί, εγώ σε δύο λεπτά θα την πέσω για ύπνο».

«Εντάξει, πήγαινε, θα περιμένουμε εδώ κάνα δεκάλεπτο ακόμα. Αν...»

«Μην ανησυχείς, αν δεν τα καταφέρω, θα σε πάρω».

Ο νεαρός είχε προσπαθήσει να μιλήσει καθαρά, όσο πιο πειστικά μπορούσε, για να δείξει ότι συνερχόταν. Στην πραγματικότητα, το κεφάλι του κουδούνιζε ακόμη, κι αν το κουνούσε, είχε την αίσθηση πως όλος ο κόσμος θα ακολουθούσε την ίδια κίνηση με καθυστέρηση ενός δευτερολέπτου.

Πήρε μια βαθιά ανάσα και ψαχούλεψε στην τσέπη του αναζητώντας το κλειδί, το βρήκε αμέσως κι αυτό του φάνηκε καλός οιωμός. Το κοίταξε για μια στιγμή, σιγουρεύτηκε μ' ένα ασταθές νεύμα του κεφαλιού ότι ήταν το σωστό και μπήκε στο αυτοκίνητο. Έκλεισε την πόρτα, έβαλε μπρος και ξεκίνησε σε γενικές γραμμές χωρίς προβλήματα.

Έπειτα από περίπου ένα χιλιόμετρο, φτάνοντας στο ύψος του πάρκινγκ του πευκώνα, αναγκάστηκε να σταματήσει. Καθώς οδηγούσε, είχε την αίσθηση πως το αυτοκίνητο ήταν λαστιχένιο, έτσι όπως παλαντζάριζε τρομακτικά πάντα από τη μία πλευρά, χωρίς να πηγαίνει ποτέ από την άλλη: ήταν σαν να βρι-

σκόταν μέσα σ' ένα πλυντήριο, με την πόρτα του κάδου να στριφογυρίζει γύρω του. Βρουμ, βρουμ, βρουμ.

Άνοιξε την πόρτα, όχι με τόση ευκολία αυτή τη φορά, και στάθηκε όρθιος.

«Λίγος καθαρός αέρας θα μου κάνει σίγουρα καλό».

Προσπαθούσε να μιλήσει καθαρά, παρότι ήταν μόνος του, για να πειστεί ότι αισθανόταν μάλλον καλά. Αλλά και για να μείνει ξύπνιος, πράγμα διόλου εύκολο.

«Τώρα κανονικά θα έπρεπε να κατουρήσω. Ε, ναι. Αυτό πρέπει να κάνω. Σωστά, πολύ σωστά. Νομίζω ότι το χρειάζομαι».

Καθώς ξεδίπλωνε αυτό τον μονόλογο, πλησίασε σ' έναν κάδο απορριμμάτων.

Την προηγούμενη νύχτα είχε βρέξει και το χώμα στο πάρκινγκ ήταν ακόμη λασπωμένο, παρά τη ζέστη. Αποφεύγοντας τις λακκούβες, έφτασε στον κάδο και, ύστερα από έναν σύντομο νοερό διάλογο, τον επέλεξε ως το προσωπικό του ουρητήριο.

Καθώς ανέβαζε το φερμουάρ –κίνηση που του πήρε περίπου έναν αιώνα–, πρόσεξε ότι υπήρχε μια κοπέλα μες στον κάδο. Τη βρήκε μάλιστα αρκετά όμορφη. Σχεδόν ταυτόχρονα, κάτι μέσα του του έλεγε ότι εκτός από όμορφη ήταν μάλλον και νεκρή. Δεν απόρησε αμέσως. Διατηρώντας μάλιστα ένα φλέγμα που μόνο το αλκοόλ μπορούσε να του προσφέρει, άρχισε να σκέφτεται μεγαλόφωνα. Η ανακάλυψη

του, σε αντίθεση με όσα γράφουν τα αστυνομικά βιβλία, δεν τον βοήθησε να καθαρίσει το μυαλό του.

«Λες να την ξέρω; Μπα, δε νομίζω. Καλύτερα να ειδοποιήσω την αστυνομία. Πάω στο αμάξι να πάρω το κινητό μου».

Το είπε και το έκανε, μόνο που ανακάλυψε ότι το κινητό του είχε μείνει από μπαταρία.

«Το κέρατό μου, τώρα βρήκε; Πού να πάω να τηλεφωνήσω;»

Ο νεαρός κοίταξε γύρω του, λες και κάποιος θα μπορούσε να του δώσει την απάντηση.

«Περίμενε, περίμενε. Καθώς ερχόμουν, είδα ένα καφέ μπαρ και ήταν ανοιχτό. Λοιπόν, βαθιά ανάσα και φύγαμε. Πρέπει να συγκεντρωθώ και να σταματήσω να τα βλέπω όλα να γυρνάνε γύρω μου, αλλιώς δεν υπάρχει περίπτωση να φτάσω ποτέ».

Προτού μπει στο αμάξι, με τα χέρια ανοιχτά και αντεστραμμένα μπροστά του, συγκεντρώθηκε για δύο τρία λεπτά. Όλως παραδόξως ένιωθε ανάλαφρος: φοβόταν να γυρίσει στο σπίτι τέτοια ώρα, και μάλιστα σε τέτοια κατάσταση, ενώ η ανακάλυψη του πτώματος θα δικαιολογούσε και την αργοπορία του και την αλκοολαιμία του, αφού αν κάποιος βρεθεί μ' ένα πτώμα μπροστά του, χρειάζεται κάτι δυνατό για να συνέλθει, σωστά; Συνεπώς, τουλάχιστον του είχε περάσει ο φόβος.

«Ορίστε, τώρα είμαι εντάξει. Ήρεμα, ακολούθησε

τη λευκή λωρίδα και θα δεις που θα τα καταφέρεις».

Και πράγματι έφτασε, ύστερα από ένα ακόμη λεπτό τρόμου, και προχώρησε προς την πόρτα του καφέ μπαρ. Σύνελθε, είπε νοερά στον εαυτό του, προτού μπει. Γύρισε το πόμολο της γυάλινης πόρτας και μπήκε. Πίσω από τον πάγκο ο μπάρμαν έπλενε τα ποτήρια και τα τοποθετούσε στη θέση τους. Τον κοίταζε γεμάτος περιέργεια. Ο νεαρός προσπάθησε να παραστήσει τον άνετο, πράγμα που τόνιζε ακόμη περισσότερο την κατάστασή του, και συνεχίζοντας να χαμογελάει, τον ρώτησε:

«Συγγνώμη, μήπως έχετε τηλέφωνο;»

«Εκεί, πίσω από το ψυγείο με τα παγωτά».

Ετοιμαζόταν να πάει να τηλεφωνήσει, όταν μια φωνή μέσα του τον σταμάτησε. Σήκωσε το δάχτυλό του και ρώτησε:

«Μήπως πρέπει να παραγγείλω κάτι πρώτα;»

«Μια χαρά δουλεύει το τηλέφωνο και χωρίς παραγγελία», αποκρίθηκε ο μπάρμαν.

Έφτασε στο τηλέφωνο, σχημάτισε τον αριθμό και μίλησε:

«Εμπρός, αστυνομία; Ακούστε, ήθελα να σας πω ότι βρήκα το πτώμα μιας νεκρής κοπέλας σε έναν κάδο, εντελώς νεκρής, πάω στοίχημα».

Σύντομη παύση.

«Μα ναι, στο πάρκινγκ του πευκώνα, εκεί που πάνε οι Γερμανοί για να κάνουν πικνίκ, αλλά η κοπέλα μοιάζει με Ιταλίδα, είναι μελαχρινή».

Σύντομη παύση.

«Ναι, σ' έναν κάδο. Εκείνο τον γκρίζο δίπλα στο πάρκινγκ για τα τροχόσπιτα, εκεί που πάνε οι Γερμανοί. Ναι, για να κάνουν πικνίκ».

Σύντομη παύση.

«Ναι, το ξέρω κι από μόνος μου ότι είμαι μεθυσμένος, μόνο που είναι αλήθεια! Μα πράγμα... συγγνώμη, μα είστε εντελώς στόκος! Την αλήθεια σας λέω...»

Σιωπή.

Σταμάτησε και κοίταξε για λίγο το τηλέφωνο.

«Μου το έκλεισαν», μονολόγησε εμβρόντητος και ελαφρώς θιγμένος.

Στο μεταξύ, ο μπάρμαν είχε βγει από τον πάγκο και τον κοιτούσε με απορία και ανστηρότητα μαζί.

«Στ' αλήθεια υπάρχει πτώμα;»

«Ω, Θεέ μου, είπαμε ναι. Εκεί, στο πάρκινγκ του πευκώνα, εκεί όπου...»

«Κατάλαβα. Έλα, πάμε να μου δείξεις και θα πάρω εγώ μετά την αστυνομία».

Ο μπάρμαν πήρε τα τσιγάρα του από τον πάγκο, άναψε ένα καθώς κοιτούσε το ρολόι του κι ύστερα βγήκε έξω με τον νεαρό να τον ακολουθεί.

«Δώσε μου τα κλειδιά, θα οδηγήσω εγώ».

ΑΡΧΗ

Το μόνο ευχάριστο πράγμα που έχεις να κάνεις στις δύο ακριβώς το μεσημέρι μιας μέρας στα μέσα Αυγούστου, αναπνέοντας την υγρασία και προσπαθώντας να μη σκέφτεσαι ότι έχεις ακόμα έξι-εφτά ώρες μέχρι την ώρα του δείπνου, είναι να πας σε ένα καφέ μπαρ με μερικούς φίλους και να πεις κάτι.

Κάθεσαι σ' ένα τραπεζάκι έξω, σηκώνεις τα μπατζάκια σου –ο καβάλος σου είναι τόσο ιδρωμένος, ώστε θέλει στύψιμο– δροσίζεσαι για δέκα δευτερόλεπτα και ξαναβρίσκεις ως διά μαγείας τον εαυτό σου. Εκείνος που από την παρέα είναι σε καλύτερη φόρμα, πηγαίνει μέσα να παραγγείλει, επειδή ο μπάρμαν μόλις σας είδε, σας αγριοκοίταξε και τώρα πλένει τα ποτήρια (ή μάλλον το ποτήρι: το ίδιο εδώ και πέντε λεπτά) κι έτσι, αν δεν πάει κάποιος μέσα να παραγγείλει, άντε γεια.

Το σημαντικότερο όμως είναι ότι έχει δροσούλα.

Εκείνη η πνοή ανέμου με τη σωστή ένταση, που σου ανασηκώνει ανάλαφρα το πουκάμισο από το δέρμα, σου μετράει γλυκά έναν έναν σπόνδυλο και δροσίζει τα κενά ανάμεσα στα δάχτυλα των ποδιών

σου, στα οποία οι πλαστικές σαγιονάρες πρόσφεραν ελάχιστη ανακούφιση μέχρι εκείνη τη στιγμή· είναι όμως και τόσο απαλό, ώστε να μην ανακατώνει εκείνη τη μεγάλη τούφα που σου κρύβει τη φαλάκρα. Το ωδίο της θαλασσινής αύρας σου ανοίγει τα ρουθούνια, σε πείθει να ανασάνεις, κι όταν ο ήρωας της παρέας που έχει αναλάβει τον ρόλο του σερβιτόρου επιστρέφει με τα ποτά και την τράπουλα, η διάθεσή σου γαληνεύει και το απόγευμα, σε σύγκριση με λίγο πριν, δε μοιάζει πια ατελείωτο.

Αυτά τα πράγματα είναι ευχάριστα στα είκοσι· στα ογδόντα σου είναι το άλας της ζωής.

Η συντροφιά έξω από το ΜπαρΛούμε*, στο κέντρο της Πινέτα, αποτελείται από τέσσερα κοτσονάτα γεροντάκια, συνηθισμένη κατηγορία σ' αυτά τα μέρη· η άλλη αντίπαλη κατηγορία, με τους γέροντες που κρατάνε με το ένα χέρι το μπαστούνι και με το άλλο το εγγονάκι τους και με τις γριές που πλέκουν στο κατώφλι του σπιτιού τους, όχι μόνο δεν είναι ποσοτικά συγκρίσιμη, αλλά μάλλον θεωρείται σπάνια.

Στο διαβόητο κατώφλι του 2000, η Πινέτα έγινε απ' όλες τις απόψεις ένα παραθαλάσσιο θέρετρο του συρμού, κι έτσι ο πολιτιστικός σύλλογος εξαλείφει αμετάκλητα τις παραπάνω κατηγορίες, στρέφοντας

* Λογοπαίγνιο με τη σύντμηση των λέξεων *bar* και *lume* (φως) και τη λέξη *barlume* που σημαίνει αμυδρό φως. Μεταφορικά χρησιμοποιείται με την έννοια του ίχνους, της ένδειξης. (Σ.τ.Μ.)

την αρχιτεκτονική του χωριού εναντίον τους: εκεί όπου κάποτε υπήρχε το καφεενείο με το μπιλιάρδο, έχει ανοίξει ένα υπαίθριο κλαμπ· στον πευκώνα, εκεί όπου άλλοτε ήταν η παιδική χαρά, τώρα έχει φτιαχτεί ένα ανοιχτό γυμναστήριο μπόντι-μπίλντινγκ και δεν υπάρχει πια ούτε ένα παγκάκι παρά μόνο πάρκινγκ για μηχανάκια.

Οι τέσσερις άντρες μάλλον είναι καλοί φίλοι, αν κρίνει κανείς από το πώς τσακώνονται: οι τρεις είναι καθισμένοι με παπική κοσμιότητα στις πλαστικές καρέκλες κι ο τέταρτος στέκεται όρθιος, κρατώντας έναν δίσκο με την τράπουλα, ένα Φερνέτ Μπράνκα, μια μπίρα και μια σαμπούκα με μερικούς κόκκους καφέ. Ένας από τους καθισμένους κουνιέται θαρραλώς και τον έχει τσιμπήσει ταραντούλα.

Προφανώς, κάτι λείπει.

«Πού είναι ο καφές μου;»

«Δε μου τον έφτιαξε».

«Δε σου τον έφτιαξε; Και γιατί;»

«Λέει ότι κάνει πολλή ζέστη».

«Δικό μου πρόβλημα αν κάνει ή δεν κάνει ζέστη για να πιω ή όχι έναν καφέ! Δε μου φτάνει ο βραχνάς της κόρης μου που μου μετράει τα τσιγάρα, τώρα έχουμε και τον μπάρμαν να ανησυχεί για την υγεία μου; Για να του πω δυο λογάκια!!»

Ο Αμπέλιο Βιβιάνι, 82 Μαΐων, συνταξιούχος σιδηροδρομικός υπάλληλος, καλός ερασιτέχνης πο-

δηλάτης και αδιαμφισβήτητος θριαμβευτής του διαγωνισμού αθυροστομίας που διεξαγόταν (ανεπιστήμως) στο πλαίσιο της γιορτής του Κομμουνιστικού Κόμματος στο Ναβάκιο επί είκοσι έξι συναπτά έτη από το 1956, σηκώνεται καμαρωτός καμαρωτός με τη βοήθεια του μπαστουνιού του και προχωράει φουριόζος προς το καφέ μπαρ.

«Κοίτα φόρα που πήρε, μοιάζει με τον Ρονάλντο!»

«Ας μην κράταγε μπαστούνι και θα σου 'λεγα εγώ».

Μόλις πλησιάζει στον πάγκο του καφέ μπαρ, απευθύνεται στον μπάρμαν με το μπαστούνι του προτεταμένο:

«Μάσιμο, φτιάξε μου έναν καφέ».

Ο Μάσιμο στέκεται με το κεφάλι σκυφτό πάνω από τον νεροχύτη, τεμαχίζοντας ένα λεμόνι, κι αυτό το εγχείρημα δείχνει να τον απορροφά ολότελα, σαν μοναχός βουδιστής σε περισυλλογή. Με τον ίδιο ασκητικό τρόπο τού απαντάει:

«Καφέδες τέρμα. Παρακάνει ζέστη τώρα. Μετά. Ίσως».

«Τι παπαριές είναι αυτές; Εμένα που με βλέπεις πολέμησα στην Αβησσυνία κι εσύ μου τσαμπουνάς ότι παρακάνει ζέστη για να πιω έναν καφέ;»

Ο Μάσιμο, με το κεφάλι συνεχώς σκυφτό, τον αντικρούει:

«Δεν παρακάνει ζέστη για να τον πιεις. Παρακάνει